

درباره کتاب «چند حبه قند» سیمای یک زن شجاع

■ زینب محمدی

شاید به جرئت بتوان تاریخ شفاهی و ادبیات خاطر‌نگاری را عضو سرسخت جهان ادبیات نامید که با تمام عناصر ادبیات داستانی به جز خیال‌پردازی تلاش می‌کند مخاطب را از زرفای زندگی واقعی به درون سسطور واقعی زندگی قهرمانان بیاورد. رویکرد حوزه هنری در مراکز استانی برای بها دادن به نویسندگان جوانی که قلم اول یا نهایت دوم را به این گونه ادبی اختصاص می‌دهند، شاید معطوف بر رشد دادن مستندنگاری در سراسر کشور باشد؛ امری که با رویش کتاب‌هایی مثل «چند حبه قند» چندان دور از دسترس نیست.

«چند حبه قند» که یکی از تازه‌ترین تولیدات حوزه هنری استان فارس است، روایت زندگی زنی است از تبار خیل عظیم زبان مسلمان ایرانی که در کنار استقامت در اعتقادات مذهبی و دینی تلاش کرده‌اند نقش مؤثری در تاریخ انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی ثبت کنند. رفعت‌السادات نعمت‌اللهی پرستاری است که زندگی‌اش در کتاب چند حبه قند با قلم طاهره امامی به رشته تحریر در آمده است. از منظر

روایی کتاب با بیان اول شخص تلاش می‌کند سبک داستانی خاطر‌نگاری را بیشتر به رخ بکشد؛ داستانی پر جنب‌و‌اجیت زندگی نعمت‌اللهی که در هر فصل با بیان جزئیات فراوان مخاطب را در دریای پر تلاطم زندگی پرفرازونشیب او غرق کند. نعمت‌اللهی دختری پر تلاش از یک خانواده مذهبی با پیشینه اعتقادی عمیق است. از پدربزرگ عارف و معتقد تاد پدر و مادر مذهبی و خانواده دین‌محور، همه و همه در شکل‌گیری شخصیت رفعت‌السادات مؤثرند. توجه نویسنده به نقش خانواده در کنار مربیان دلسوز دوران مدرسه مخاطب را با ابعاد گسترده تربیت دینی آن هم در دوران حکومت پهلوی در میان خانواده‌های مذهبی آشنا می‌کند. بر همین اساس اعتقادات مذهبی چنان اعتمادبه‌نفسی به نعمت‌اللهی داده است که در همان فصل اول ماجرای حفظ حجاب او برخلاف پروتکل‌های پوششی پرستاران بیمارستان نمازی شیراز در روزهای پیش از پیروزی انقلاب، حس غرور به مخاطب منتقل می‌کند. کتاب سرشار از جزئیات است با پرداخت‌های استادانه طاهره امامی که باعث شده است با وجود خاطر‌نگاری وجه داستانی آن در هیچ صفحه‌ای از بین نرفته باشد. نعمت‌اللهی در کنار نقش همسری و مادری نقش فعال اجتماعی خود را نیز حفظ و به عنوان پرستار خدمت می‌کند. نفس قهرمان مؤنث در زمانی که هر گاه حرف حضور در جبهه و جنگ می‌شود، طرف مردان سنگین تر است، خودبه‌خود کتاب را خواندنی‌تر می‌کند. زمان روایت در هر فصل که مخاطب را در دوره‌های مختلف زندگی نعمت‌اللهی همراه می‌برد، انسجام متن را از بین نبرده است و شاید همین یکی از نکات برجسته کردن اثر در میان کتاب‌هایی با این سبک باشد. سیر کتاب خسته‌کننده نیست و مخاطب در مسیر داستانی با نویسنده همراه می‌شود.

نعمت‌اللهی تنها یک نمونه است در میان هزاران زنی که در جای‌جای این سرزمین پهناور نقشی هر چند کوچک در تاریخ پرفاتخار این سرزمین چه در زمان پیروزی انقلاب و چه در زمان جنگ تحمیلی و چه در زمان کنونی داشته‌اند. به امید اینکه نویسندگان جوان در معرفی این ستاره‌های روشن آسمان ایران بتوانند مؤثر باشند.

■ ■ ■

موسیقی

■ لیلا شکیب‌مهر

این روزها که شاهد پیشرفت فرمی و محتوایی در اجرای سروده‌های مختلف ملی و مذهبی توسط کودکان و نوجوانان هستیم، بحث‌های بسیاری در زمینه این رشته هنری در محافل مختلف هنری در جریان است. یکی از گروه‌هایی که اجراهای مختلفی آن برای بسپاری از مخاطبان سربود تحسین‌برانگیز بوده، گروه سرود زهرانیون است. این گروه که حالا دیگر اجراهای آن در سطح بین‌المللی شناخته شده است، متشکل از پسرهای نوجوان اهل استان خوزستان است. اشعار این گروه سرود که مورد حمایت حوزه هنری استان خوزستان است، دوزبانه (به عربی و فارسی) سروده می‌شوند و بن‌مایه مذهبی آنها در کنار ملودی و اجرای حرفه‌ای بچه‌ها مورد پسند هنرمندان و مخاطب عام قرار می‌گیرد تا جایی‌که در رویدادهای تلویزیونی «هماهنگ» گروه زهرانیون با جلب نظر داوران به مقام دوم این مسابقه تلویزیونی دست پیدا کرد، به همین بهانه گفت‌وگوی کوتاهی با سرپرست گروه داشتیم. علی‌اکبر فلاحتی در این گفت‌وگو مسیّر «زهرانیون» تا رسیدن به این جایگاه را مرور می‌کند. ■ ■ ■

درباره خودتان، فعالیت‌های هنری‌تان در گذشته و نحوه ورود به این رشته هنری بگویید.

من ۲۵سال دارم، علوم سیاسی خوانده‌ام که خب خیلی با حرفه‌ای که در آن مشغول هستم مرتبط نیست، اما زندگی و گذشتم در ارتباط نتگانگ با جایی که الان در آن ایستاده‌ام است. من از کودکی به مداحی علاقه‌مند بودم. در هیئت‌های محله‌مان نوحه می‌خواندم، تک‌خوان تواسیح بودم و از همان روزها با صوت و لحن آشنایی پیدا کرده‌ام. چند سال پیش با یک جمع هفت‌نفره در مسجد محل کار سرود را آغاز کردم و به لطف خدا هم اکنون به شکل حرفه‌ای با حدود ۶۰ نفر، کار سرپرستی سرود را دنبال می‌کنم.

گفت‌وگو

گفت‌وگو با تهیه‌کننده برنامه تلویزیونی «روضة خانگی»

این روضه‌ها پیاده‌روی اربعین است

■ سیدرسول حسینی

بخش مهمی از میراث معنوی ما ایرانیان در ایام عزاداری حضرت امام حسین(ع) معطوف به «روضه خانگی» است؛ پدیده‌ای به قدمت تاریخ تشیع که برگزاری مجالس روضه را نسل‌به‌نسل و سینه‌به‌سینه در خانواده‌های ایرانی حفظ می‌کند. اهمیت سنت روضه خانگی آنقدر غیر قابل انکار است که امسال این سنت به عنوان یکی از میراث معنوی کشور، رسماً ثبت ملی شد. شاید برای همین است که در سال‌های اخیر، پرداختن به روایت روضه‌های خانگی مورد توجه رسانه‌ها قرار گرفته و صحبت کردن از این سنت حسنه، نقل محفل اهالی فرهنگ و هنر است.

■ سیدرسول حسینی

این شب‌ها به مناسبت ایام شهادت اباعباده(ع) شبکه یک سیما با مشارکت مراکز استانی حوزه هنری انقلاب اسلامی اقدام به بخش مستند «روضه خانگی» کرده‌است تا فرهنگ رسوم شهرها و مناطق مختلف ایران عزیز را برای برپایی مراسم عزای سیدالشهدا(ع) به تصویر بکشد. برای اطلاع از روند تولید این برنامه سراغ یونس قاسمی، تهیه‌کننده این برنامه رفتیم که با پشتوانه ۲۸سال تهیه‌کنندگی در سازمان صداوسیما به عنوان تهیه‌کننده این برنامه نیز فعالیت می‌کند. هر قسمت از برنامه «روضه خانگی» توسط یکی از مراکز استانی حوزه هنری تولید می‌شود و در ایام دهه اول محرم، هر روز ساعت ۱۸ روی آنتن شبکه اول سیما می‌رود.

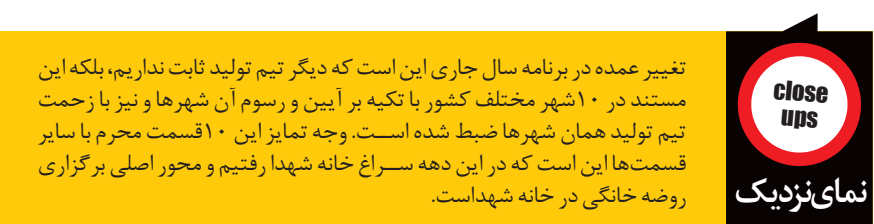
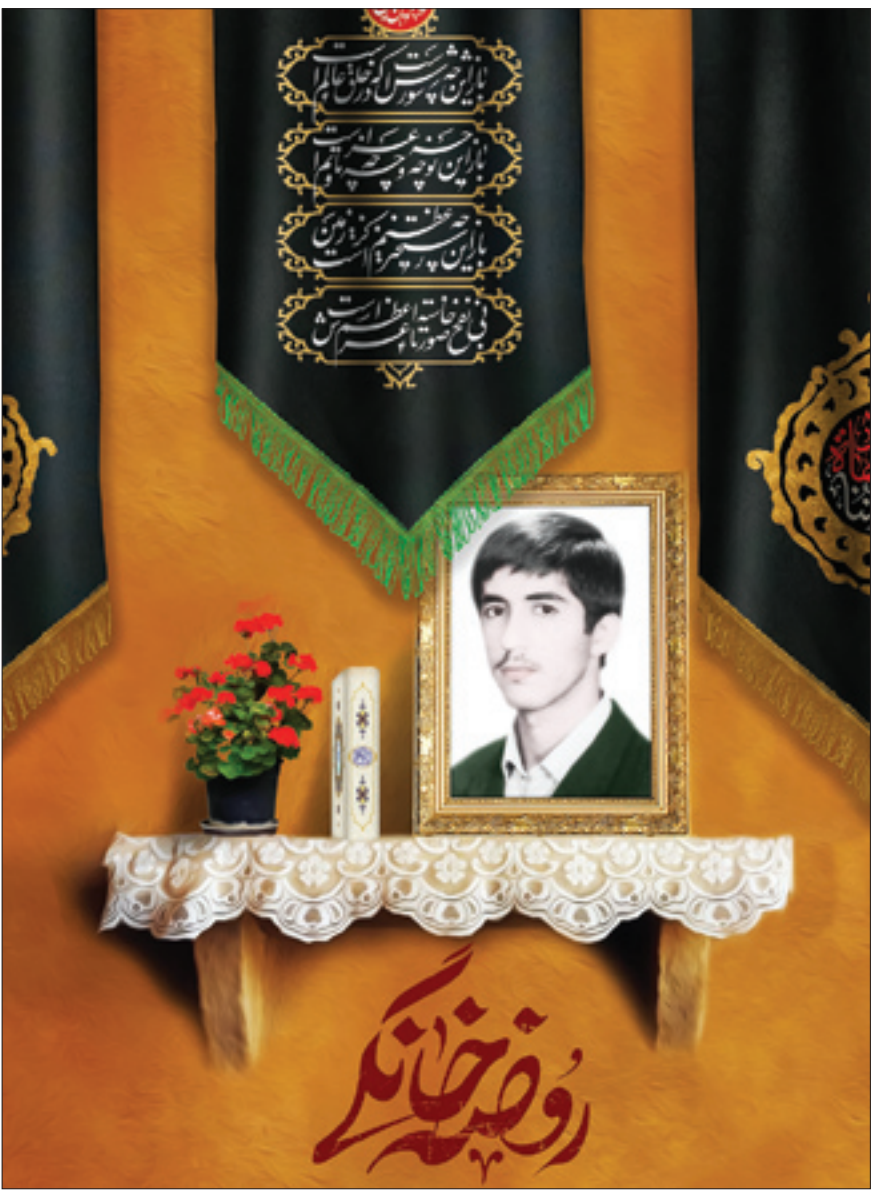
■ ■ ■

ایده این برنامه چطور شکل گرفت؟

عرض سلام و تسلیت ایام، در اصل ایده این برنامه متعلق به مدیر شبکه یک است چراکه این برنامه سال گذشته در ایام محرم در قالب یک برنامه استودیویی زنده و گفت‌وگومحور بود که با حضور میهمانانی که روضه خانگی برگزار می‌کنند، روی آنتن می‌رفت. بعد از محرم مدیر شبکه تصمیم گرفت دوربین‌ها مسراع آنها برود و این حرکت از ایام فاطمیه سال گذشته شروع شد. تیم تولید ما در ایام فاطمیه سراغ روضه‌های خانگی در سراسر کشور رفتند. از خود مراسم، بانیان و همسایگان فیلمبرداری کردند. این روند در ایام شهادت اهل بیت(ع) ادامه داشت تا رسید به محرم سال جاری. تغییر عمده در برنامه سال جاری این است که دیگر تال تولید ثابت نداریم، بلکه این مستند در ۱۰شهر مختلف کشور با تکیه بر آیین و رسوم آن شهرها و نیز با زحمت تیم تولید همان

فرهنگی

فرهنگی ۸۸۶۹۸۴۳۷

تغییر عمده در برنامه سال جاری این است که دیگر تیم تولید ثابت نداریم، بلکه این مستند در ۱۰شهر مختلف کشور با تکیه بر آیین و رسوم آن شهرها و نیز با زحمت تیم تولید همان شهرها ضبط شده است. وجه تمایز این ۱۰قسمت محرم با سایر قسمت‌ها این است که در این دهه سراغ خانه شهدا رفتیم و محور اصلی برگزاری روضه خانگی در خانه شهداست.

نمایش نزدیک

شهرها ضبط شده است. وجه تمایز این ۱۰قسمت محرم با سایر قسمت‌ها این است که در این دهه سراغ خانه شهدا رفتیم و محور اصلی برگزاری روضه خانگی در خانه شهداست.

فکر می‌کنید این برنامه تا چه حد می‌تواند روضه خانگی را به مردم معرفی کند؟
روضه‌خانگی از قبل بوده و طی سال‌های اخیر کمی کم‌رنگ شده، اما در احادیث و سفارش بزرگان دین بسیار توصیه شده

خاصی اگر به خاطر تان می‌رسد بفرمایید.

همراهی کردن با نوجوانان هم سختی دارد و هم شیرینی که برای خود من خاطرات شیرین همیشه غالب بوده است. برای سرود «ماه منیر» نزدیک ایام غدیر بود که برای تک‌خوان ما مشکلی پیش آمد و نمی‌توانست گروه را همراهی کند، ما خیلی نگران بودیم که کار به غدیر نرسد. من با پدر یکی از بچه‌هایی که قبلاً از او تست گرفته بودیم، تماس گرفتم و خواستم که فوری او را به گروه برساند. خودم زیاد از این انتخاب مطمئن نبودم و می‌ترسیدم از کیفیت کار کم بشود. پدرش با همان موتور قدیمی‌ای که داشت او را به مرکز شهر، محل تمرین رساند و بعد از اجرای تک‌خوانی او در تست اتفاقاً تازه متوجه استعدادش شدیم. برای من این همراهی والدین بچه‌ها در موقعیت‌های مختلف و این کشف استعدادی که اتفاق می‌افتد هم بسیار شیرین و امیدبخش است.

به نظر شما برنامه هماهنگ و مسابقات اینچنینی چه تأثیری در روند پیشرفت سروده‌های ملی و مذهبی می‌گذارد؟

به صورت کلی من با برگزاری این مسابقات و رقابت‌های تلویزیونی‌ای که منجر به کشف استعدادها می‌شود و انگیزه بچه‌های ایران را بالا می‌برد، موافقم. خود هماهنگ هم برای ما نقطه روشنی در کارمان بود، گرچه ایراداتی را هم متوجه طرح کلی برنامه و نحوه اجرای آن می‌دانم. برای مثال از نظر من برنامه می‌توانست کامل‌تر باشد و در انتخاب گروه‌های شرکت‌کننده خوش سلیقه‌تر عمل کند، اما نکته مثبت و مهم این برنامه به نظر من تأثیر آن در بالا بردن کیفیت سرودها در آینده است. هماهنگ و برنامه‌هایی با این سبک، از نظر من باعث می‌شوند سلیقه مخاطب، توسط گروه‌ها بیشتر شناخته شود و خود ما در زهرانیون، بازخوردهایی که از مخاطبان گرفتیم را چراغ راهمان در کارهای بعدی قرار می‌دهیم.

نظر شما درباره تلاش برای پیشرفت هنر سرود و تأثیری که بر احساسات و شور ملی و مذهبی می‌گذارد، چیست؟

از نظر من چون اساساً سرود با ملودی و ریتم همراه است و گروه مخاطب هدف آن این سبک برایش جذاب و گوش‌نواز است، تأثیر بسزایی در ایجاد علاقه به مضامین دینی و ملی به وجود می‌آورد تا جایی که یک سرود پنج دقیقه‌ای اثر مثبتش روی یک نوجوان از یک سخنرانی یک ساعته بیشتر خواهد بود. بچه‌ها نس بیشتری با محتوایی که به این شکل ارائه می‌شود، می‌گیرند و خب این هم اهمیت تلاش در این رشته هنری را می‌رساند و هم ضرورت دقت در انتخاب محتوای اشعار را می‌طلبد.

فیلمسازی

■ هادی سروری

دوره آموزشی فیلمساز آینده با هدف شناسایی و تربیت نسل جدیدی از هنرمندان جوان فیلمساز برای نوجوانان ۱۵ تا ۲۰ساله از روز ۲۳تیرماه آغاز و تا پایان ۱۶مرداد سال جاری از سوی واحد هنرهای تصویری حوزه هنری انقلاب اسلامی استان کرمانشاه ادامه خواهد داشت.

رویداد فیلمساز آینده اولین گام این نوجوانان برای ورود به دنیای فیلمسازی است که قرار است در آن به گروه‌های سه‌نفره تقسیم شوند و محتوای رسانه‌ای در قالب «ووکس پاپ» (ویدئوهای مصاحبه خیابانی با مردم) تولید کنند. این رویداد، در قالب شش اردوی یک‌روزه برگزار می‌شود. دو روز ابتدایی این اردو به کارگاه ایده‌پردازی، جلسه دوم به تصویربرداری و کارگاه سوم به آموزش تدوین اختصاص دارد. روال هر اردوی یک‌روزه به این شکل است که در جلسات صبح کارگاه توری برگزار می‌شود و عصرها به صورت عملی خواهد بود. هنرچوهای دوره باید از هفته اول کار ایده‌پردازی را شروع کنند و نهایتاً ایده خود را به مرحله تصویربرداری و تدوین خواهند رساند.

علاوه بر کلاس و کارگاه در هر اردو، بخشی هم به دعوت از میهمان اختصاص دارد که در قالب کارگاه انتقال تجربه برگزار می‌شود. اولین کارگاه انتقال تجربه با حضور بنیامین ایثاری، فیلمساز جوان کرمانشاهی برگزار شد. بنیامین ایثاری دانش آموخته رشته سینما از دانشگاه برلینس فرانسه است که به صورت تخصصی در زمینه تولید فیلم کوتاه فعالیت دارد و آثار او علاوه بر جشنواره‌های داخلی همچون فیلم صد، چندین بار حضور در جشنواره‌های جهانی را نیز در کارنامه خود دارد.

در دومین کارگاه انتقال تجربه در روز دوم این رویداد، فیلمسازان جوان میزبان مسعود پاریاب، مستندساز کرمانشاهی بودند که به بیان مطالب مفید و کاربردی با محوریت ایده‌یابی و سوزده‌یابی پرداخت و داستان شکل‌گیری دو مستند «آذر» و «من شماره ۱۳ هستم» را بیان کرد. مستند «آذر» ساخته مسعود پاریاب درباره اسبی به نام آذر است که از نژاد اصیل کرد در تعزیه روز عاشورا به عنوان نماد ذوالجناح مورد استفاده قرار می‌گیرد.

همچنین مستند «من شماره ۱۳ هستم» در مورد زندگی فوتبالیست کرمانشاهی است که پس از تصادف سهمگین ویلچر نشین می‌شود اما امید خود را از دست نمی‌دهد و بعد از سال‌ها تلاش، عضو تیم ملی فوتبال هفت‌نفره معلولان می‌شود.

همچنین مدرس تصویربرداری این دوره پیمان فلاحتی، مدرس و پژوهشگر برجسته کرمانشاهی است که با تألیفات خود در حوزه سینما در سطح کشور شناخته شده است. پیمان فلاحتی، دانش آموخته انجمن سینمای جوان کرمانشاه از سال ۱۳۹۷ به عنوان مدرس در این مرکز فعالیت دارد و تاکنون در حوزه سینما چندین مقاله را به رشته تحریر درآورده است.

در کارگاه ایده‌پردازی این رویداد که در دو روز اول برگزار شد، نوجوان‌های دوره در قالب هفت گروه سه‌نفره کار ایده‌پردازی را آغاز کردند و آموخته‌های خود را در قالب جلسات بارش فکری و ترسیم نقشه ذهنی به کار بستند.

هفت گروه سه نفره که در این رویداد حاضرند، در طول برگزاری دوره باهم به رقابت می‌پردازند تا در نهایت اثری را در قالب ووکس پاپ تولید کنند و موفق به کسب جوایز نفیس رویداد شوند. این دوره اولین گام از برنامه‌های طولانی مدتی است که حوزه هنری انقلاب اسلامی برای شناسایی و توانمندسازی نسل جدیدی از هنرمندان جوان و متعهد برنامه‌ریزی کرده است.